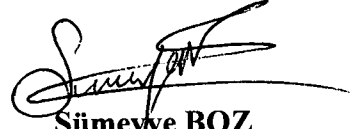

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Ağrı ili Diyadin ilçesinde Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından yürütülen altın madenciliği faaliyetleri, yalnızca yerel ölçekte bir yatırım değil; su varlıklarını, tarımsal üretimi ve bölge halkının yaşam hakkını doğrudan tehdit eden bir ekolojik yıkım sürecine dönüşmüştür.

Proje sahasının, Tendürek Dağı eteklerinden doğan ve bölge için yaşamsal öneme sahip olan Murat Nehri'ne son derece yakın konumda bulunması, olası bir kirlenmenin yalnızca yerel düzeyde kalmayacağını açıkça ortaya koymaktadır. Murat Nehri'nin Fırat Nehri ile birleşerek geniş bir coğrafyaya yayılması dikkate alındığında, siyanür ve ağır metal içeren atıkların suya karışması halinde ortaya çıkacak risk, havza ölçeğinde bir çevre ve halk sağlığı krizine dönüşme potansiyeli taşımaktadır.

Altın madenciliğinde kullanılan siyanür ve ortaya çıkan arsenik, cıva, kurşun gibi ağır metallerin doğaya karışma riski bilimsel olarak bilinmesine rağmen, söz konusu faaliyetlerin yerleşim alanlarına bu denli yakın yürütülmesi, kamu otoritelerinin koruma yükümlülüğünü yerine getirmediği yönünde ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Bölge halkının itirazları ve yaşam alanlarını korumaya yönelik talepleri ise dikkate alınmamakta; buna karşılık proje faaliyetlerinin kesintisiz şekilde sürdürülmesi sağlanmaktadır.

Bu durum, kamu yararı ilkesinin göz ardı edildiğini; doğal varlıkların korunması yerine ekonomik çıkarların önceleyen bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir. Yaşam hakkı, sağlıklı çevrede yaşama hakkı ve suya erişim hakkı gibi temel hakları doğrudan etkileyen bu süreçte, kamu otoritelerinin hangi bilimsel, hukuki ve idari gerekçelerle hareket ettiği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu bağlamda:

1. Ağrı ili Diyadin ilçesinde yürütülen altın madenciliği faaliyetlerine ilişkin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci ne zaman başlatılmış, hangi raporlar hazırlanmış ve bu raporların sonuçları nelerdir?
2. Söz konusu projeye ilişkin ÇED raporlarında Murat Nehri ve Fırat Nehri havzası üzerindeki etkiler nasıl değerlendirilmiştir?

3. Proje sahasının su kaynaklarına yakınlığı dikkate alınarak siyanür ve ağır metal kirliliğine ilişkin hangi bilimsel risk analizleri yapılmıştır? Bu analizler bağımsız kurumlar tarafından doğrulanmış mıdır?
4. Altın ayırıştırma sürecinde siyanür kullanılıp kullanılmadığı, kullanılıyor ise miktarı, depolama koşulları ve atık yönetim planı nedir?
5. Proje kapsamında oluşabilecek arsenik, cıva, kurşun ve benzeri ağır metallerin çevreye yayılmasını önlemek için hangi teknik önlemler alınmaktadır? Bu önlemler hangi sıklıkla denetlenmektedir?
6. Proje alanının yerleşim yerlerine yakınlığı göz önüne alındığında, bölgede yaşayan yurttaşların sağlık durumuna ilişkin herhangi bir izleme ve değerlendirme çalışması yapılmış mıdır?
7. Projeye ilişkin denetimler hangi sıklıkla yapılmaktadır? Bu denetimlerin sonuçları kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır?
8. Olası bir siyanür sızıntısı veya çevresel kaza durumunda uygulanacak acil eylem planı mevcut mudur?